

Nr 258.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43; given Stockholms slott den 17 april 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 april 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43 samt anför därvid följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 1 saml. Nr 258.

Inledning.

Enligt principbeslut av 1939 års lagtima riksdag (proposition nr 184, riksdagens skrivelse nr 245) redovisas från och med ingången av budgetåret 1940/41 försvarsväsendets fastigheter med undantag av befästningsanläggningar och fastigheter av enbart kulturhistoriskt värde å försvarsväsendets fastighetsfond. Denna består av tre särskilda delfonder, arméförvaltningens delfond, marinförvaltningens delfond och flygförvaltningens delfond. Invärdering av de till fastighetsfonden hörande fastigheterna har ägt rum enligt Kungl. Maj:ts beslut den 26 september 1941.

I innevarande års statsverksproposition, bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten, har framlagts ett beräknat förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43. Till grund för detta statförslag ligga framställningar från arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse den 17 november 1941, från marinförvaltningen den 29 augusti 1941 och från flygförvaltningen den 30 augusti 1941. I överensstämmelse med statförslaget hava å driftbudgeten i förslaget till riksstad bland »Inkomster av statens kapitalfonder» upptagits de i statförslaget för respektive delfonder angivna överskotten och bland »Egentliga statsutgifter» å fjärde huvudtiteln under rubriken »E. Diverse» med tills vidare beräknade belopp upptagits särskilda anslag för ersättning till en var av fastighetsfondens tre delfonder. Dessa anslag utgöra en bokföringsmässig omföring av de hyresvärden och hyresutgifter, som representera vederlag för förvaltningsmyndigheternas rätt att nyttja de till fonden hörande eller av fonden förhyrda fastigheterna. — Över förvaltningsmyndigheternas förslag har riksräkenskapsverket den 6 december 1941 avgivit utlåtande.

Förvaltningsmyndigheternas och riksräkenskapsverkets statförslag framgå av en vid statsrådsprotokollet fogad tabell (*bilaga A*).

Av riksräkenskapsverkets utdrag ur rikshuvudboken för budgetåret 1940/41 samt av ämbetsverkets specifikation av bland annat försvarsväsendets fastighetsfunds fastighets- och värdeminskningsskonton m. m. för samma budgetår framgår, att fondens ställning per den 30 juni 1941 var följande:

Arméförvaltningens delfond.

Tillgångar:	Kronor	Kronor
Markvärde	58,005,925: 37	
Byggnadsvärde	335,326,171: 51	
Fordringar hos andra fonder	371,309: 84	
Kontant behållning	4,139,093: 09	397,842,499: 81
Skulder:		
Värdeminskningsskonto	321,460,697: 03	
Diverse medel	1,506,612: 98	322,967,310: 01
Kapitalbehållning		74,875,189: 80

Marinförvaltningens delfond.

Tillgångar:	Kronor	Kronor
Markvärde	53,876,049: 22	
Byggnadsvärde	79,215,473: 53	
Fordringar hos andra fonder	72,565: 56	
Kontant behållning	9,862,363: 25	143,026,451: 56
Skulder:		
Värdeminskningsskonto	78,343,890: 69	
Diverse medel	1,304,617: 37	79,648,508: 06
Kapitalbehållning		63,377,943: 50

Flygförvaltningens delfond.

Tillgångar:	Kronor	Kronor
Markvärde	7,292,938: 33	
Byggnadsvärde	68,611,936: 03	
Fordringar hos andra fonder	10,364: 49	
Kontant behållning	8,244,017: 35	84,159,256: 20
Skulder:		
Värdeminskningsskonto	47,910,286: 73	
Diverse medel	896,969: 97	48,807,256: 70
Kapitalbehållning		35,351,999: 50

Innan jag övergår till frågan om fondens stat för nästa budgetår, får jag erinra, att den för budgetåret 1940/41 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 13.59 miljoner kronor. Inkomsterna beräknades till detta belopp och utgifterna samt överskottet till respektive 7.98 och 5.61 miljoner kronor. Utfallet av staten framgår av en i budgetredovisningen för budgetåret 1940/41 (sid. 150—151) intagen sammanställning. Enligt denna har fondens överskott uppgått till 5.73 miljoner kronor, som tillförts statsregleringen. Till reparations- och underhållskostnader m. m. hava åtgått 5.40 miljoner kronor. Då under denna rubrik anslagits 7.06 miljoner kronor, har en behållning av reserverade medel om 1.66 miljoner kronor uppkommit. Posten för hyresutgifter har överskridits med 0.17 miljoner kronor.

I detta sammanhang vill jag även erinra om att vissa byggnader, huvudsakligen verkstadsanläggningar, förråd och baracker, uppförts med anlåtande av medel anvisade från förskottsstatens anslag till engångsutgifter. Till den del kostnaderna belöpa på tiden före den 1 juli 1941 hava de täckts genom tilläggsstatsanslag anvisade under driftbudgeten, fjärde huvudtiteln. Till den del dessa anläggningar äro av stadigvarande karaktär torde de böra upptagas till redovisning å försvarsväsendets fastighetsfond. Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t äger i sinom tid utfärda härför erforderliga föreskrifter. Åtgärden bör icke påverka de i denna proposition framlagda statförslagen.

Jag övergår här efter till behandling av frågan om fondens stat för budgetåret 1942/43. Staten upptager följande titlar, nämligen å *inkomstsidan*: A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler; B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden; och C. Diverse inkomster; samt å *utgiftssidan*: A. Reparations- och underhållskostnader m. m.; B. Avsättning till värdeminskningsskonto; C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden; och Överskott att tillföras riksstatens driftbudget. Under en var av dessa titlar å såväl inkomst- som utgiftssidan upptagas inkomsterna respektive utgifterna särskilt för varje delfond.

Vid beräkningen av de olika posterna i staten följer jag denna uppställning och upptager därvid först till behandling fondens utgifter.

Utgifterna.

Reparations- och underhållskostnader m. m.

I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreskrivit ha de myndigheter, som under budgetåret 1940/41 förvaltad delfonder av fastighetsfonden, avgivit redogörelser för användningen under nämnda budgetår av medel, som under ifrågasvarande anslagposter ställts till förfogande. Beträffande redogörelsernas innehåll torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Enligt tidigare tillämpade grunder beräknades de årliga kostnaderna för underhåll av försvarsväsendets byggnader till $\frac{1}{2}$ procent av anläggningskostnaden under 1—4 året, $\frac{3}{4}$ procent under 5—8 året och 1 procent från och med 9 året. Därutöver disponerade arméförvaltningen och flygförvaltningen för underhåll av uthyrningsfastigheter samt jordbruks- och skogsfastigheter inflytande hyres- och arrendeinkomster.

Dessa grunder hava relativt nyligen frångåtts. I samband med förslag i sådan riktning framhöll jag i yttrande till statsrådsprotokollet den 1 mars 1940, att det kunde ifrågasättas, om det icke vore principiellt riktigare att fastställa underhållskostnaderna till ett mot verkliga förhållandet mera svarande belopp än dittills skett i stället för att genom anslag till iståndsättningsarbeten på en omväg tillgodose vad som i själva verket till stor del torde vara underhåll. Jag framhöll vidare, att underhållet å försvarsväsendets fastigheter under lång tid blivit eftersatt. I anslutning härtill beräknades reparations- och underhållskostnaderna för fondens fastigheter i statförslagen för budgetåren 1940/41 och 1941/42 till 1.5 procent av byggnadsvärdena för arméförvaltningens och flygförvaltningens delfonder och till 2 procent av nämnda värden för marinförvaltningens delfond, vartill kommo vissa belopp för kommunalutskylder. Med tillämpning av sistnämnda grunder anvisades under vederbörliga delfonder för budgetåren 1940/41 och 1941/42 följande belopp, nämligen för arméförvaltningens delfond 4,950,000 kronor och 5,300,000 kronor, för marinförvaltningens delfond 1,530,000 kronor och 1,840,000 kronor samt för flygförvaltningens delfond 580,000 kronor och 1,050,000 kronor. Beträffande de särskilda villkor, som enligt vad chefen för

finansdepartementet förordade borde förknippas med användningen av de för innevarande budgetår anvisade medlen för ifrågavarande ändamål, får jag hänvisa till den i propositionen 1941: 158 lämnade redogörelsen. I detta sammanhang må endast erinras, att höjningen av medelsanvisningen för reparations- och underhållskostnader ansågs motiverad bland annat ur den synpunkten, att sådana arbeten, om vilka här är fråga, syntes vara särskilt lämpade såsom objekt för sysselsättning av ledig arbetskraft. En särskild prövning av anslagsdispositionen borde fördenskull ske med utgångspunkt från sysselsättningsbehovet. Medel borde eljest icke användas för reparationer utöver det strängt nödvändiga med mindre lämpligheten därav prövats med hänsyn till bland annat tillgången på materialier.

Arméförvaltningens delfond. På därom av Kungl. Maj:t framställda förslag (1939 års statsverksproposition, fjärde huvudtiteln, punkten 65; 1940 års statsverksproposition, kapitalbudgeten: bilaga 3, punkten 1; propositionen 1940 U: 73, punkten 1 och 1941 års statsverksproposition, kapitalbudgeten: bilaga 1, punkten 3) har riksdagen till iståndsättningsarbeten å lantförsvarets byggnader anvisat, för budgetåret 1939/40 500,000 kronor, för budgetåret 1940/41 2,000,000 kronor samt för innevarande budgetår 1,000,000 kronor.

I sin skrivelse rörande medelsbehovet för budgetåret 1942/43 har arméförvaltningen — under erinran, att ämbetsverket vid framläggandet av anslagsäskandena för budgetåret 1940/41 angivit kostnaderna för erforderliga iståndsättningsarbeten till, utöver det för budgetåret 1939/40 beviljade beloppet, 4,700,000 kronor men att därav hittills ställts till förfogande allenast 3,000,000 kronor — hemställt att skillnaden (4,700,000 — 3,000,000 =) 1,700,000 kronor måtte för ändamålet anvisas för budgetåret 1942/43.

Ifrågavarande spørsmål har upptagits till behandling i innevarande års statsverksproposition, kapitalbudgeten: bilaga 2, punkten 3. Jag erinrade därvid, att i den stat, som för varje budgetår fastställdes för försvarsväsendets fastighetsfond, inginge jämväl vissa belopp för bestridande av normala reparations- och underhållskostnader för de i fonden redovisade fastigheterna. Jag erinrade vidare, att ifrågavarande äskande avsåge sådana underhållsarbeten, som på grund av knappheten på för ändamålet anvisade medel hittills måst eftersättas och som av arméförvaltningen icke ansåges kunna inrymmas i det för löpande underhåll avsedda belopp, som för nästa budgetår kunde komma att uppföras å staten för fastighetsfonden. Uppenbarligen sammanhängde frågan i vad mån särskilda å riksstaten uppförda medel borde för ändamålet anvisas med frågan om fastställande av stat för fastighetsfonden för budgetåret 1942/43. Förslag till dylik stat komme emellertid först senare att underställas riksdagen för godkännande. Det syntes mig lämpligt, att arméförvaltningens nu ifrågavarande medelsäskande upptoges till slutlig prövning först i samband med framläggandet av detta statförslag. På min hemställan föreslog emellertid Kungl. Maj:t riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för ändamålet beräkna ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Vad därefter angår medelsbehovet till reparationer och underhåll å armé-

förvaltningens delfond hava arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse beräknat delfondens byggnadsvärde per den 1 juli 1942 till 403,834,847 kronor. I detta värde ingå *dels* värdet av lantförsvarets byggnader per den 1 juli 1940, sammanlagt 316,077,847 kronor 6 öre, *dels* det i propositionen 1941:158 angivna värdet å de under budgetåret 1940/41 nytillkomna byggnaderna, tillhopa 13,759,000 kronor, *dels* det till 72,868,000 kronor beräknade värdet av under budgetåret 1941/42 färdigställda byggnader, *dels* ock värdet å vissa till arméförvaltningens delfond överförda byggnader, sammanlagt 1,130,000 kronor. Med hänsyn till den av den ökade försvarsberedskapen orsakade större förslitningen av byggnaderna samt inträdda prisstegringar, varigenom kostnaderna för reparationer och underhåll enligt gjorda beräkningar stigit med omkring 20 procent, hava departementet och styrelsen föreslagit, att procentsatsen för beräkningen av reparations- och underhållskostnaderna skall sättas till 1.8 procent. Med angivna utgångspunkter hava nämnda kostnader beräknats uppgå till ett belopp av 7,269,027 kronor, till vilket lagts *dels* 62,000 kronor till bestridande av kommunalutskylder för lantförsvarets tjänstebostäder, *dels* ock 75,000 kronor för amortering av viss elektrisk anläggning, varför förestående post borde upptagas med, i avrundat tal, 7,406,000 kronor.

Av skäl, som närmare framgå av handlingarna i ärendet, hava civila departementet och fortifikationsstyrelsen förordat en ändrad beräkningsgrund för här avsedda kostnader. Denna innebär i korthet, att reparations- och underhållskostnaderna skulle beräknas enbart med utgångspunkt från det bokförda byggnadskapitalet vid ingången av det närmast före riksstatsåret liggande budgetåret. Med denna beräkningsgrund och ett bokfört byggnadsvärde per den 1 juli 1941 av 336,079,598 kronor 79 öre samt en procentsats av 1.8 hava departementet och styrelsen kommit fram till ett belopp för reparations- och underhållskostnader av 6,049,432 kronor 78 öre. Sedan härtill lagts i det föregående angivna belopp av respektive 62,000 kronor och 75,000 kronor ävensom 450,000 kronor, avseende ordinarie underhållskostnader — renhållning, snöskottning, sotning m. m. — för det osedvanligt stora antal byggnader, som beräknas komma att färdigställas innevarande budgetår, hava civila departementet och fortifikationsstyrelsen beräknat förevarande post till 6,636,000 kronor i avrundat tal.

Med tillägg för de beräknade reparations- och underhållskostnaderna å 765,000 kronor för övnings- och skjutfält med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter, blir beloppet under rubriken reparations- och underhållskostnader m. m. enligt förstnämnda beräkningsgrunder 8,171,000 kronor och enligt sistnämnda beräkningsgrunder 7,401,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i sitt utlåtande beträffande denna och motsvarande båda poster för de två andra delfonderna framhållit, att verket ansett sig icke hava att ingå på någon närmare granskning i sak av de av förvaltningsmyndigheterna begärda beloppen för reparations- och underhållskostnader m. m., i all synnerhet som frågan om medelsanvisningar för nämnda ändamål vore föremål för utredning av en av besparingsberedningen till-

kallad sakkunnig. I avbidan på de förslag, som torde komma att framläggas för 1942 års riksdag efter slutförandet av nämnda utredning, syntes ifrågasvarande utgiftspost tills vidare kunna upptagas i enlighet med förvaltningsmyndigheternas förslag. Riksräkenskapsverket hade med hänsyn till berörda utredning icke heller ansett sig nu böra taga ståndpunkt till de förslag om ändrade grunder för postens beräkning, som framlagts av armé- och marinförvaltningarna.

Vad beträffar den av riksräkenskapsverket berörda utredningen inom *besparingsberedningen* torde här böra erinras, att beredningen genom beslut den 28 juni 1941 i samråd med statens krisrevision tillkallat intendenten hos byggnadsstyrelsen *K. Bildmark* att såsom sakkunnig verkställa utredning angående besparings- och rationaliseringsåtgärder i fråga om underhållet av staten tillhöriga, för den civila statsförvaltningen och försvarsväsendet disponerade byggnader. Den sakkunnige har med skrivelse den 23 februari 1942 till besparingsberedningen överlämnat verkställd utredning rörande försvarsväsendets fastighetsfond samt medicinalstyrelsens och fångvårdsstyrelsens delfonder av allmänna fastighetsfonden.

Ehuru besparingsberedningen ännu icke tagit ställning till den sakkunniges förslag och detta icke heller varit föremål för någon remissbehandling, synes lämpligt, att utredningsresultatet, såvitt angår beräkningen av anslagen till reparations- och underhållskostnader vid försvarsväsendets fastighetsfond, nu anmäles för riksdagen. Beträffande vissa av den sakkunnige anförda mera allmänna synpunkter på hithörande spörsmål får jag hänvisa till den kortfattade redogörelse, som lämnats i propositionen 1942:166 med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1942/43 m. m. I sådant hänseende må här allenast anmärkas, att den sakkunnige förordat en uppdelning av anslagsberäkningen på två poster, nämligen en avseende det gamla byggnadsbeståndet och en för de nya byggnader, som tillföras fonden.

Den sakkunnige har vad beträffar ifrågasvarande kostnader för arméförvaltningens delfond gjort en jämförelse med motsvarande kostnader för byggnadsstyrelsens byggnadsfastigheter, av vilken enligt den sakkunnige följande slutsatser kunnat dragas:

Byggnaderna äro i jämförelse med byggnadsstyrelsens utsatta för ett väsentligt hårdare invändigt slitage och även åverkan. Det yttre underhållet kan sägas vara något drygare. Kasernetablisementen ha yttre ledningsnät och vägar av större omfattning och därjämte inhägnader.

Å andra sidan äro arméns byggnader vid invärderingen i fonden för högt uppskattade. Underhållsytorna per volymenhet äro lägre, varjämte byggnaderna i genomsnitt äro av betydligt enklare standard. Gymnastik- och ridhus samt förrädsbyggnader kräva mindre underhåll, vilket i synnerhet gäller de sistnämnda. Underhållsarbetena äro över huvud taget av enklare beskaffenhet. De genomsnittliga kostnaderna äro lägre, eftersom det gäller ett byggnadsbestånd, spritt över hela landet.

En kalkyl, där hänsyn tagits till dessa höjande och sänkande faktorer, visar att underhållskostnaden för det vid fondens inrättande befintliga byggnadsbeståndet kan beräknas till 1.10 procent av sammanlagda byggnadsvärdet. I relation härtill bör underhållsprocenten för tillkommande nya anläggningar beräknas till 0.8 från och med nionde året och dessförinnan till 0.4.

Eftersom procentsatserna äro beräknade vid 1939 års prisläge, måste de regleras enligt index för underhållskostnaderna. Någon annan indexberäkning än byggnadsstyrelsens finnes ej, varför denna använts vid anslagsberäkningen. Det för budgetåret 1940/41 beviljade beloppet var 4,135,105 kronor under det att det enligt den nu verkställda beräkningen skulle i runt tal ha varit 3,824,540 kronor, d. v. s. 310,000 kronor lägre. Motsvarande siffror för budgetåret 1941/42 äro respektive 4,950,000 kronor, 4,257,000 kronor och 693,000 kronor.

Därvid är att märka, att de beviljade respektive beräknade medlen endast avse byggnader och till dem hörande anläggningar m. m., således icke medel för skatter eller underhåll av övnings- och skjutfält med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter, vilka böra kunna uppskattas av förvaltningsmyndigheten med ledning av vunnen erfarenhet. Dessutom erfordras speciella utredningar rörande eventuellt behövliga medel för ytterligare iståndsättningsarbeten utöver dem, som hittills utförts på grund av tidigare eftersatt underhåll, samt för eventuella ändrings- och moderniseringsarbeten.

Med anledning av krisen har anslagsposten »Reparations- och underhållskostnader m. m.» beträffande byggnadsstyrelsens delfond avsevärt reducerats under de båda budgetåren 1940/41 och 1941/42. Detta har även varit fallet för exempelvis medicinalstyrelsens vidkommande. Frågan är i vad mån en reduktion av anslagsposten även för arméförvaltningens del bör ske. Vid övervägandet av denna fråga bör emellertid beaktas dels att slitaget för närvarande otvivelaktigt är mycket större än vanligt, därigenom att alla tillgängliga utrymmen på grund av inkallelserna för närvarande utnyttjas till det yttersta och dels att en del av de tidigare eftersatta underhållsarbetena måhända ännu återstå att utföra. En reduktion med 15 procent av det enligt procentsatserna uträknade anslagsbeloppet för byggnadernas underhåll synes dock för närvarande möjlig.

Vad beträffar motsvarande spörsmål för marinförvaltningens delfond, vilka lämpligen torde böra upptagas till behandling redan i detta sammanhang, inhämtas av intendenten Bildmarks utredning följande:

Av en vid utredningen fogad kalkyl, i vilken hänsyn tagits till ovannämnda höjande och sänkande faktorer, framgår att underhållskostnaden för det vid fastighetsfondens inrättande befintliga byggnadsbeståndet kan beräknas till 1.7 procent av sammanlagda egentliga byggnadsvärdet. Underhållsprocenten för tillkommande nya byggnader med tillhörande anläggningar bör beräknas till 0.9 från och med nionde året och dessförinnan till 0.45. Eftersom procentsatserna äro beräknade vid 1939 års prisläge, måste de regleras enligt index för underhållskostnaderna. Någon annan indexberäkning än byggnadsstyrelsens finnes ej, varför denna tills vidare kan läggas till grund för anslagsberäkningen.

För att åskådliggöra, huru denna procentberäkning inverkar på delfondens anslagsfråga, kan följande anföras.

För budgetåret 1941/42 beviljades ett belopp av 1,540,000 kronor vid ett redovisat byggnadsvärde av i runt tal 79,215,000 kronor, varav 58,158,000 kronor utgjorde värdet av byggnader och 21,057,000 kronor värdet av dockor, bäddar, kajer, broar, pিরer m. m.

Av byggnadsvärdet, från vilket byggnader under uppförande icke borträknats, uppgår värdet av gamla byggnader till 54,252,000 kronor och värdet av under föregående budgetår nytillkomna byggnader till 3,906,000 kronor. Med en underhållsprocent för de förra byggnaderna av (1.70 + indexhöjning =) 2.03 och för de senare byggnaderna av (0.45 + indexhöjning =) 0.54 blir det erforderliga underhållsanslaget (2.03 procent av 54,252,000 =)

1,101,315 + (0.54 procent av 3,906,000 =) 21,090 d. v. s. i runt tal 1,125,000 kronor. Läggas härtill kostnaderna för underhåll av dockor, kajer etc., uppskattade till det för budgetåret använda beloppet, i runt tal 200,000 kronor, ävensom nedan föreslagna tilläggsbelopp för Djurgårdsstaden, 30,000 kronor, skulle för nämnda budgetår ha erfordrats ett belopp av 1,355,000 kronor.

Under samma år beviljades för skatter 75,000 kronor och för underhåll av vägar, övningsfält och skjutbanor 100,000 kronor. Vid anslagsäskanden för kommande budgetår erfordras, förutom till dessa utgifter, eventuellt medel för ytterligare istandsättningsarbeten utöver dem, som hittills utförts på grund av tidigare eftersatt underhåll, samt för eventuella ändrings- och moderniseringsarbeten, varom utredningar böra förebringas av förvaltningsmyndigheten.

Vad denna delfond beträffar bör slutligen erinras om att bostadsområdet på Djurgården, den s. k. Djurgårdsstaden, förvaltas av marinförvaltningen. Byggnadsvärdet är i fonden uppskattat till 383,100 kronor. De inflytande hyrorna uppgå till omkring 29,000 kronor, undet det att marinförvaltningen för reparations- och underhållskostnader för byggnaderna måst anvisa 37,000 kronor för budgetåret 1939/40 och 43,000 kronor för budgetåret 1940/41, d. v. s. i medeltal 40,000 kronor per år, eller mera än 10 procent av byggnadsvärdet. Vid beräkning av anslagsposten »Reparations- och underhållskostnader m. m.» för denna delfond måste hänsyn tagas till nämnda förhållande. Ett tilläggsbelopp av omkring 30,000 kronor per år utöver det procentuellt uträknade beloppet torde för närvarande vara erforderligt.

I vad mån krisen bör föranleda en reducering av anslagsposten även för marinförvaltningens del, är en fråga, som bör övervägas. Därvid måste emellertid beaktas dels att slitaget för närvarande är större än vanligt på grund av att anläggningarna utnyttjats till det yttersta och dels att en del tidigare eftersatta underhållsarbeten möjligen återstå att utföra. En reducering med omkring 10 procent av det enligt procentsatserna uträknade anslagsbeloppet för byggnadernas underhåll synes dock för närvarande kunna företagas.

Vad slutligen angår flygförvaltningens delfond utvisar den sakkunniges utredning i förevarande hänseende huvudsakligen följande:

Av en utredningen bilagd kalkyl framgår, att underhållskostnaden för det vid fondens inrättande befintliga byggnadsbeståndet kan beräknas till 1.0 procent av sammanlagda byggnadsvärdet. Underhållsprocenten för tillkommande nya anläggningar kan beräknas till samma som för arméförvaltningens delfond, nämligen 0.8 från och med nionde året och dessförinnan till 0.4. Eftersom procentsatserna äro beräknade vid 1939 års prisläge, måste de regleras enligt index för underhållskostnaderna. Någon annan indexberäkning än byggnadsstyrelsens finnes ej, varför denna tills vidare kan läggas till grund för anslagsberäkningen.

För att åskådliggöra, huru denna procentberäkning inverkar på delfondens anslagsfråga, kan följande anföras.

För år 1941/42 beviljades ett belopp av 1,050,000 kronor vid ett byggnadsvärde av i runt tal 68,612,000 kronor. Av anslaget skulle även bestridas underhållet av jordbruks- och skogsfastigheter samt flygfält, bomb- och skjutbanor. Av byggnadsvärdet, från vilket byggnader under uppförande icke borträknats, uppgår värdet av gamla byggnader till 53,673,000 kronor och värdet av under föregående budgetår nytillkomna byggnader till 14,939,000 kronor. Med en underhållsprocent för de förra byggnaderna av (1.0 + indexhöjning =) 1.20 och för de senare byggnaderna av (0.40 + indexhöjning =) 0.48 blir det erforderliga underhållsanslaget (1.20 procent av 53,673,000 =) 644,076 + (0.48 procent av 14,939,000 =) 71,707, d. v. s. i runt tal 715,000 kronor. Därtill

skola läggas kostnaderna för underhållet av jordbruks- och skogsfastigheter samt flygfält, bomb- och skjutbanor. För underhållet av dessa förbrukades under budgetåret 1940/41 i runt tal 66,000 kronor. Om beloppet för 1941/42 uppskattas till 100,000 kronor, skulle för nämnda budgetår hava erfordrats sammanlagt 815,000 kronor.

Vid anslagsäskande för kommande budgetår kan eventuellt erfordras medel för iståndsättningsarbeten utöver dem, som hittills utförts på grund av tidigare eftersatt underhåll, samt för eventuella ändrings- och moderniseringsarbeten, vilka kostnader dock måste bliva föremål för speciella utredningar av förvaltningsmyndigheten.

Med anledning av krisen bör en reducering av anslagsposten även för denna delfond ske. Därvid måste emellertid beaktas, dels att slitaget för närvarande är större än vanligt genom att anläggningarna på grund av inkallelserna för närvarande utnyttjas till det yttersta, och att en del av de tidigare eftersatta underhållsarbetena möjligen ännu återstå att utföra. En reducering med 15 procent av det enligt procentsatserna uträknade anslagsbeloppet för byggnadernas underhåll synes dock för närvarande möjlig.

*Departements-
chefen.*

Av den i det föregående lämnade redogörelsen framgår, att arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse till grund för sin beräkning av medelsbehovet under posten till reparations- och underhållskostnader m. m. å arméförvaltningens delfond velat lägga en procentsats av 1.8 samt det bokförda värdet av delfondens byggnadskapital per den 1 juli 1941.

I den på besparingsberedningens uppdrag utförda utredningen hava emellertid betydligt snävare grunder för beräkningen av hithörande kostnader tillämpats. Vad den sakkunnige härutinnan anfört synes mig förtjäna noggrant övervägande under medverkan jämväl av de berörda förvaltningsmyndigheterna. Såsom jag förut framhållit har emellertid besparingsberedningen ännu icke tagit ställning till sakkunnigförslaget, och detta har ej heller varit föremål för remissbehandling. Med hänsyn härtill finner jag icke möjligt att nu lägga den sakkunniges beräkningar till grund för uppskattningen av medelsbehovet i förevarande hänseende. Jag vill emellertid erinra om att den av den sakkunnige gjorda uppdelningen i äldre och nyare byggnadsbestånd i viss mån kommit till uttryck redan i de nu tillämpade grunderna för beräkningen av reparations- och underhållskostnaderna. Sålunda hava dessa kostnader de senaste budgetåren beräknats till 2 procent av byggnadsvärdet för marinförvaltningens delfond med dess äldre byggnadsbestånd men blott till 1.5 procent av byggnadsvärdena för arméförvaltningens och flygförvaltningens delfonder. Denna differentiering av procentsatserna vidtogs från och med budgetåret 1940/41, samtidigt som en höjning av dem gjordes. Såsom förut nämnts motiverades höjningen bland annat med att underhållskostnaderna borde fastställas till ett mot verkliga förhållandet mera svarande belopp än dittills skett samt med att underhållet å försvarsväsendets fastigheter under lång tid blivit eftersatt. Redan den omständigheten, att en dylik höjning så nyligen befunnits påkallad, synes tala för att en viss försiktighet bör iakttagas, då fråga nu uppkommit om nedsättning av de nämnda procentsatserna. Allt fortfarande gäller också, att åtskilliga underhållsarbeten å lantförsvarets byggnader hittills måst eftersättas. Jag erinrar i detta sammanhang, att

Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till iståndsättningsarbeten å lantförsvarets byggnader för budgetåret 1942/43 beräkna ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Med hänsyn till att det inom besparingsberedningen utarbetade förslaget om ändrade grunder för beräkningen av underhålls- och reparationskostnaderna ännu ej slutgranskats synes det mig lämpligast att icke nu föreslå mera genomgripande förändringar i beräkningsmetoden. Det byggnadsvärde, som skall läggas till grund för uppskattningen av kostnaderna, synes dock i enlighet med det av civila departementet och fortifikationsstyrelsen uppgjorda, av riksräkenskapsverket godtagna förslaget icke böra omfatta de under innevarande budgetår uppförda byggnaderna, för vilka några reparationer ej torde erfordras. Med hänsyn till prisstegringen finner jag en höjning av procentsatsen från 1.5 till 1.6 befogad. Med ett beräknat byggnadsvärde av omkring 335,300,000 kronor bör sålunda för ändamålet beräknas ett belopp av omkring 5,365,000 kronor. På skäl, som anfördes i propositionen 1941:158, böra de beräknade reparations- och underhållskostnaderna för övnings- och skjutfält med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter begränsas från 765,000 kronor till 350,000 kronor. Tillhoppa bör anslagsposten till underhålls- och reparationskostnader sålunda beräknas till (5,365,000 + 62,000 + 75,000 + 450,000 + 350,000 =) i runt tal 6,300,000 kronor, vilket betyder en höjning med 1 miljon kronor i förhållande till innevarande budgetårs medelstildelning. Jag förbiser härvidlag icke, att en tillämpning av dessa grunder torde komma att medföra, att medelsbehovet för reparations- och underhållskostnader kommer att bli väl högt beräknat i jämförelse med den av hänsyn till materialbristen nedskurna medelstildelningen inom andra förvaltningsgrenar. Det blir emellertid härigenom möjligt att inom en något vidare ram tillgodose de med hänsyn såväl till fastighetsbeståndets i många fall höga ålder som till den av försvarsberedskapen ökade förslitningen stegrade kraven på iståndsättningsarbeten. Jag förutsätter i anslutning härtill, att några i form av särskilda kapitalinvesteringar anvisade medel till iståndsättningsarbeten icke skola bli erforderliga. Ovannämnda i statsverkspropositionen beräknade anslag av 1,000,000 kronor torde i sammanhang därmed kunna utgå ur riksstatsförslaget. Den höjning av procentsatsen, som sålunda föreslås, bör emellertid betraktas såsom ett provisorium i avbidan på ett fullständigt klarläggande av de inom besparingsberedningen behandlade, i det föregående berörda spörsmålerna.

I enlighet med vad nu anförts torde för reparations- och underhållskostnader under arméförvaltningens delfond böra beräknas ett belopp av 6,300,000 kronor.

Marinförvaltningens delfond. I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1940/41 hemställde marinförvaltningen på vissa i skrivelsen närmare angivna skäl, att för nämnda budgetår måtte anvisas 300,000 kronor för iståndsättningsarbeten å marinens byggnader. På därom av Kungl.

Maj:t i 1940 års statsverksproposition (kapitalbudgeten, bilaga 3, punkten 22) framlagt förslag anvisade riksdagen för ändamålet ett reservationsanslag av 150,000 kronor. — Under erinran härom anförde marinförvaltningen i sin skrivelse den 5 oktober 1940 angående vissa anslag å tilläggsstat för budgetåret 1940/41, att, då marinens byggnader alltmer försämrades och med varje år bleve allt mindre skickade för sitt ändamål samt dylika iståndsättningsarbeten vore ägnade att minska arbetslösheten inom byggnadsfacket, det syntes lämpligt att berörda arbeten kunde bedrivas i raskare takt än vad som tidigare föreslagits och att ett betydande belopp, förslagsvis 900,000 kronor, ställdes till marinförvaltningens förfogande för ändamålet. Efter därom av Kungl Maj:t i propositionen 1940 U: 73 (punkten 23) framlagt förslag anvisade riksdagen (skrivelse nr 97) för ändamålet ett reservationsanslag av 900,000 kronor.

I sin skrivelse den 29 augusti 1941 angående vissa medelsbehov å tilläggsstat för innevarande budgetår har marinförvaltningen — med erinran om vad i det föregående anförts — till behandling upptagit frågan om anvisande av särskilda medel för iståndsättningsarbeten å marinens byggnader för innevarande budgetår. Ämbetsverket har därvid framhållit, att de i staten för marinförvaltningens delfond av försvarsväsendets fastighetsfond för reparations- och underhållskostnader beräknade medlen alls icke försloge för utförande av såsom oundgängligen erforderliga eller nödvändiga betecknade iståndsättningsåtgärder å marinens byggnader. Det ytterligare belopp, som härutinnan erfordrades, uppginge enligt marinförvaltningens beräkningar till, i runt tal, 1,000,000 kronor. Under återopande av det anförda har marinförvaltningen hemställt, att för ändamålet måtte å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas nämnda belopp.

Vidkommande beräkningen av reparations- och underhållskostnaderna m. m. under marinförvaltningens delfond för nästa budgetår har marinförvaltningen i sin förenämnda skrivelse den 29 augusti 1941 i huvudsak anfört följande:

En procentuell beräkning av underhållskostnaderna på basis av 3 procent av ett byggnadsvärde av cirka 80,000,000 kronor giver en summa av 2,400,000 kronor.

En sammanställning av de av myndigheterna och marinförvaltningen till underhåll av fastighetsfondens byggnader för budgetåret 1942/43 äskade beloppen, sedan därifrån undantagits vissa i ovannämnda anslagsäskande av 1,000,000 kronor ingående poster, slutar på en summa av 2,422,000 kronor.

Härtill bör läggas kostnaden för det av marinförvaltningen hittills föreslagna särskilda underhållet av kasernområden m. m., 200,000 kronor, på grund av de stegrade kostnaderna nu ökat till 230,000 kronor.

Sammanlagda behovet av underhållsmedel för budgetåret 1942/43 uppgår sålunda till 2,652,000 kronor, vilket blott i obetydlig grad avviker från behovet för budgetåret 1941/42. Framhållas bör, att behovssiffran 2,652,000 kronor är baserad på att de förut omnämnda 1,000,000 kronor, som äskats å tilläggsstat för budgetåret 1941/42, beviljas.

För skatter har beräknats ett belopp av 100,000 kronor.

Det belopp, som sammanlagt bör upptagas under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. för budgetåret 1942/43, uppgår sålunda till 2,752,000 kronor.

Beträffande *riksräkenskapsverkets* utlåtande i denna del samt den inom *besparingsberedningen* utförda undersökningen får jag hänvisa till det föregående.

Det av marinförvaltningen angivna byggnadsvärdet hänför sig till den 1 juli 1941. Byggnadsvärdet per den 1 juli 1942 kan, enligt vad under hand inhämtats, beräknas till ett väsentligt högre belopp, 98,153,527 kronor.

Av skäl, som jag anfört vid behandlingen av motsvarande anslagsfrågor under arméförvaltningens delfond, finner jag mig icke för närvarande kunna lägga de inom besparingsberedningen framlagda förslagen till grund för nu ifrågavarande beräkningar. Enligt min mening bör även för marinförvaltningens delfonds vidkommande till utgångspunkt för beräkningarna tagas byggnadsvärdet den 1 juli 1941, i runt tal 80 miljoner kronor. En höjning av procentsatsen för reparations- och underhållskostnader med hänsyn till prisstegringen synes, i avvaktan på prövning av besparingsberedningens förslag, böra godtagas liksom för arméförvaltningens delfond. Jag förordar sålunda en provisorisk höjning från 2 till 2.2 procent, vilket ger ett belopp av 1,760,000 kronor. Liksom för innevarande budgetår bör till underhåll av vägar, övningsfält och skjutbanor beräknas ett särskilt belopp av 100,000 kronor. Med inräknande av det för skatter beräknade beloppet, 100,000 kronor, bör anslagsposten till reparations- och underhållskostnader beräknas till 1,960,000 kronor, vilket i realiteten betyder en höjning med 245,000 kronor utöver de för innevarande budgetår anvisade medlen.

*Departementets
chefen.*

Jag anser mig icke nu i avbidan på besparingsberedningens prövning av dessa frågor kunna förorda bifall till förutnämnda, av marinförvaltningen i skrivelse den 29 augusti 1941 gjorda framställning om anvisande å tilläggsstat för innevarande budgetår av 1,000,000 kronor till iståndsättningsarbeten å marinens byggnader.

Flygförvaltningens delfond. Flygförvaltningen har i sin skrivelse den 30 augusti 1941 angående flygförvaltningens medelsbehov i förevarande avseende anfört följande:

Reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas med 1½ procent å byggnadsvärdet den 1 juli 1942.

Enligt av flygförvaltningen i samråd med riksräkenskapsverket uppgjort förslag till fastighetsvärden den 1 juli 1940 å till flygförvaltningens delfond av försvarsväsendets fastighetsfond hänförliga fastigheter beräknas byggnadsvärdet den 1 juli 1940 till 53,672,690 kronor. Under budgetåret 1940/41 har å anslagen för investering i försvarsväsendets fastighetsfond samt fonden för förslag till statsverket utbetalats 17,372,000 kronor. Härav hava 665,000 kronor utbetalats för förvärv av mark, varpå återstår såsom förhöjning i byggnadsvärdet 16,707,000 kronor. Efter under förlidet budgetår verkställda utbetalningar kvarstår å investeringsanslag för budgetåret 1940/41 samt å äldre anslag en sammanlagd reservation å i runt tal 24,000,000 kronor. Hur stor del av detta belopp samt av för budgetåret 1941/42 till investering beviljade medel 31,497,000 kronor, som kommer att utbetalas under innevarande budgetår, ävensom hur stor del av anslagen till nybyggnad för flygvapnets myndig-

heter, som kommer att förbrukas före den 1 juli 1942, är omöjligt att avgöra. Flygförvaltningen beräknar emellertid en ökning av byggnadsvärdet under innevarande budgetår med 35,000,000 kronor. Byggnadsvärdet den 1 juli 1942 skulle alltså komma att uppgå till cirka 105,000,000 kronor (53,672,690 + 16,707,000 + cirka 35,000,000).

I enlighet med vad ovan anförts hava reparations- och underhållskostnader m. m. i statförslaget upptagits till 1,575,000 kronor, vilket belopp även innefattar för underhåll av flygfält erforderliga medel.

Beträffande *riksräkenskapsverkets* utlåtande samt förutnämnda utredning inom *besparingsberedningen* får jag hänvisa till det föregående.

Departements-
chefen.

Av skäl, som jag anført vid behandlingen av motsvarande spörsmål för de övriga delfondernas del, förutsätter jag icke för närvarande annan jämkning av det av flygförvaltningen i förevarande hänseende beräknade medelsbehovet än att anslagsposten bör beräknas med utgångspunkt från byggnadsvärdet den 1 juli 1941, i runt tal 69 miljoner kronor, och en höjning av procentsatsen från 1.5 till 1.6. Till reparations- och underhållskostnader bör sålunda beräknas ett belopp av 1,104,000 kronor, vilket betyder en höjning med 54,000 kronor utöver de för innevarande budgetår anvisade medlen.

De sammanlagda reparations- och underhållskostnaderna m. m. för samtliga delfonder uppgå sålunda till (6,300,000 + 1,960,000 + 1,104,000 =) 9,364,000 kronor. Jag erinrar, att utgiftsposterna för bestridande av dessa kostnader hava karaktären av reservationsanslag.

Avsättning till värdeminskningskonto.

I de av förvaltningsmyndigheterna avgivna statförslagen hava för avsättning till värdeminskningskonto å respektive delfonder upptagits 455,000, 200,000 och 1,308,000 kronor.

Angående dessa poster har *riksräkenskapsverket* i sitt yttrande anført följande:

Beräkningen av posten för avsättning till värdeminskningskonto bör ske med utgångspunkt från de belopp, till vilka årsavskrivningarna för försvarsväsendets fastighetsfond upptagas för budgetåret 1941/42 i en inom riksräkenskapsverket i samband med bokslutet för det gångna budgetåret upprättad specifikation av allmänna fastighetsfondens och försvarsväsendets fastighetsfonds fastighets- och värdeminskningskonton m. m. Å de byggnadsvärden, till vilka angivna årsavskrivningar hänföra sig, bör, på ett obetydligt undantag när, avskrivning ske med samma belopp under budgetåret 1942/43. Härjämte bör årsavskrivning beräknas för det under budgetåret 1941/42 tillkommande byggnadsvärdet för färdiga byggnader. Riksräkenskapsverket har vid fastställandet av beloppet för denna avskrivning utgått från att arbetena å försvarsväsendets byggnader under budgetåret 1941/42 skola komma att bedrivas i ungefär samma takt som under budgetåret 1940/41. I enlighet härmed har riksräkenskapsverket uppskattat årsavskrivningen för nytillkommande byggnader till omkring 210,000 kronor för arméförvaltningens delfond, 115,000 kronor för marinförvaltningens delfond och 185,000 kronor för flygförvaltningens delfond.

Beträffande beräkningen av de för försvarsväsendets fastighetsfond i ovan-

nämnda specifikation upptagna årsavskrivningarna för budgetåret 1941/42 må erinras, att riksräkenskapsverket i sitt utlåtande den 28 februari 1941 angående stat för fonden för budgetåret 1941/42 framhöll, att ämbetsverket vid beräkningen av årsavskrivningen ansett sig kunna i avskrivningshänseende betrakta varje fastighetsbestånd såsom en enhet, varvid dock, enligt vad ämbetsverket vidare framhöll, i de fall då nybyggnaderna för ett fastighetskomplex uppginge till högre värde än 100,000 kronor, för arméns och marinens del skillnad gjorts mellan helt avskrivna äldre byggnader och nya byggnader, d. v. s. byggnader uppförda med anlitande av anslag å kapitalbudgeten. I avseende å angivna regel, vilken tillämpats vid fastställandet av avsättningen till värdeminskningskonto för budgetåret 1940/41, har vid beräkningen av årsavskrivningarna för budgetåret 1941/42 vidtagits den jämkningen, att för arméns och marinens del skillnad genomgående gjorts mellan byggnader uppförda med anlitande av kapitalinvesteringsanslag och äldre byggnader.

Riksräkenskapsverket får på grund av vad nu anförts föreslå, att posten för avsättning till värdeminskningskonto för budgetåret 1942/43 upptages till 565,000 kronor för arméförvaltningens delfond, till 230,000 kronor för marinförvaltningens delfond och till 1,040,000 kronor för flygförvaltningens delfond.

Med anslutning till riksräkenskapsverkets beräkningar i förevarande hänseende förordar jag, att för avsättning till värdeminskningskonto upptagas för *arméförvaltningens delfond* förslagsvis 565,000 kronor, för *marinförvaltningens delfond* förslagsvis 230,000 kronor och för *flygförvaltningens delfond* 1,040,000 kronor, sammanlagt 1,835,000 kronor.

Departements-
chefen.

Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden.

Arméförvaltningens delfond. Arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse hava lämnat följande specifikation å ifrågasvarande utgifter:

Försvarsstaben	kronor	131,225
Hemvärnsstaben	»	7,000
Arméförvaltningen		
Hyra av centralpalatset	kronor	170,000
» » lokaler för sjukvårdsstyrelsen ...	»	77,250
		247,250
Krigsarkivet	»	4,350
Rullförlingsområdesexpeditioner m. m.	»	84,300
Landstormsområdesexpeditioner m. m. och skjutbanor	»	24,575
Lokaler för inskrivningsförrättningar	»	24,612
II. arméfördelningens stab	»	2,100
Militärbefälhavaren på Gotland	»	5,800
Väg- och vattenbyggnadskårens chefsexpedition	»	1,800
Statens järnvägar (underhåll av reningsverk)	»	675
Luftbevakningscentralen	»	45,000
Övningsmark vid Kristianstad	»	1,000
I. 6, arrende till Råbelöf	kronor	1,000
I. 7, » för luftvärnsskjutbana	»	150
I. 11, Karlskrona, mark för skjutbana	»	500

Ing. 2, väg till Ränneslätt	kronor	200	
I. 5, övningsplats vid Lit	»	25	
I. 14, markområde vid Backa	»	700	
A. 4, Grytan, markområde	»	220	
IV. arméfördelningen, avgäld till Djurgårdsförvaltningen	»	160	
Tomt för arméstabens stall	»	20	
St. Kycklingen, Dalarö	»	15	
Byggnader vid Kaknäs	»	1,200	
Markområde vid Kaknäs	»	300	
» i Norrköping	»	500	
» å Väddö	»	2,275	
Byggnader å Väddö	»	700	
I. 1, Kaninholmen	»	1,750	
K. 1, tomt för lada vid Ulriksdal	»	400	
A. 10, Hästholmen	»	1,480	
T. 1, stadsägan 2106 i Linköping	»	3,300	
Skjutskolan, Rosersbergs kungsgård	»	12,750	kronor 27,645
I. 3, hemvärnsofficeren	»	1,080	
T. 4, verkstadslokal	»	1,200	
Tandpolikliniker i Skövde och Örebro	»	4,150	
Underhåll av bandelen Harlösa—Revinge	»	2,500	
Ingenjörsinspektionen	»	8,200	
Östra militärområdet	»	25,000	
			<u>Summa kronor 649,462</u>

I förevarande sammanhang må nämnas, att arméförvaltningens intendentur- och civila departement samt fortifikationsstyrelse i yttrande den 24 februari 1942 över en av chefen för armén gjord framställning om centrala värnpliktsbyråns lokalbehov hemställt om anvisande för ändamålet av ett anslag av 13,350 kronor.

Departements-
chefen.

Till det av myndigheterna enligt ovan intagna specifikation beräknade beloppet böra läggas 13,350 kronor för lokalhyra och värmetillägg för centrala värnpliktsbyrån. Emellertid torde i samband med den av 1941 års riksdag beslutade omläggningen av organisationen för de värnpliktigas inskrivning och redovisning utgifterna för förhyrning av lokaler för rullförings- och landstormsområdesexpeditioner m. m. samt för inskrivningsförrättningar komma att under budgetåret 1942/43 avsevärt minskas. Vad rullföringsexpeditionerna beträffar torde lokaler för dessa bliva erforderliga allenast för budgetårets första kvartal, varför medelsbehovet för detta ändamål kan minskas med $\frac{3}{4}$ av det av förvaltningsmyndigheterna beräknade beloppet, d. v. s. med 63,225 kronor. De av myndigheterna beräknade kostnaderna för landstormsområdesexpeditionerna böra vidare kunna nedbringas. Kostnaderna för förhyrning av lokaler för inskrivningsförrättningar kunna slutligen enligt vad försvarsväsendets rullföringsnämnd meddelat beräknas reducerade med 10,000 kronor. Å andra

sidan lärer det vara att förvänta, att vissa hyreskostnader tillkomma i samband med genomförandet av den utbyggnad av försvarsorganisationen, varom förslag framlagts i propositionen nr 210 till innevarande års riksdag. På grund härav torde man icke böra räkna med en minskning av medelsbehovet i förhållande till det av myndigheterna beräknade slutbeloppet. Ifrågavarande post synes därför lämpligen kunna uppföras med ett till 665,000 kronor avrundat belopp.

Marinförvaltningens delfond. Marinförvaltningen har specificerat hithörande utgifter sålunda:

Marinförvaltningens lokaler i Stockholm	kronor	112,500
Marindistrikts-, kommandants- och sjöfullföringsexpeditionerna i Härnösand	»	3,000
Marindistrikts- och sjöfullföringsexpeditionerna i Malmö.....	»	2,200
Fortifikationsexpeditionen i Karlskrona	»	2,000
Ostkustens marindistrikt	»	1,100
Sydskustens marindistrikt	»	800
Västkustens marindistrikt	»	1,200
	Summa kronor	122,800

Marinförvaltningen har på grundval härav beräknat medelsbehovet till i runt tal 123,000 kronor.

Den i marinförvaltningens specifikation upptagna hyran för marinförvaltningens lokaler i Stockholm avser tiden den 1 juli 1942—den 31 mars 1943. Då den pågående nybyggnaden för verkets räkning kan beräknas vara färdigställd den 1 oktober 1942, lärer ifrågavarande hyresbelopp kunna minskas med ett belopp, som enligt vad jag under hand inhämtat kan beräknas till 65,000 kronor. Vad vidare angår sjöfullföringsexpeditionerna bliva lokaler för dessa ej erforderliga efter sistnämnda dag, varför de för dessa och vissa andra expeditionslokaler beräknade beloppen torde kunna något minskas. Därjämte lärer hyreskostnaden för fortifikationsexpeditionen i Karlskrona numera kunna utgå. Å andra sidan torde vissa hyreskostnader kunna förväntas tillkomma i samband med genomförandet av den tilltänkta nya försvarsorganisationen. Med hänsyn härtill torde medelsbehovet i förevarande hänseende icke böra uppskattas till lägre belopp än i runt tal 60,000 kronor.

Departements-
chefen.

Flygförvaltningens delfond. De för flygförvaltningen uppgivna utgifterna avse huvudsakligen hyror för flygförvaltningens ämbetslokaler i Stockholm samt ersättning med 22,275 kronor till Stockholms stad enligt ett i riksdagens skrivelse 1941: 57, punkten 22 omförmålt avtal med Stockholms stad rörande anordnande av ett flygfält å staden tillhöriga egendomen Skå-Edeby. Sammanlagt beräknas ifrågavarande utgifter till 257,000 kronor.

Sedan flygförvaltningens statförslag avgavs, har för ämbetsverkets del ett ej oväsentligt större lokalbehov gjort sig gällande. Kungl. Maj:t har också genom ett flertal särskilda beslut medgivit förhyrning av ytterligare ut-

Departements-
chefen.

rymman. Då den planerade nybyggnaden för verket icke kan beräknas bli färdigställd under nästa budgetår och någon minskning i behovet av förhyrda lokaler ej heller eljest lärer komma att inträda, torde det i statförslaget upptagna hyresbeloppet knappast bli tillräckligt. En viss ökning av lokalbehovet kan vidare tänkas inträda i samband med genomförandet av ny organisation för flygvapnet. Med hänsyn härtill synas nu ifrågavarande utgifter för flygförvaltningens del böra uppskattas till i runt tal 350,000 kronor.

Enligt det nu anförda komma hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden, vilka anslagsposter böra betecknas förslagsvis, att tillhopa utgöra (665,000 + 60,000 + 350,000 =) 1,075,000 kronor.

De sammanlagda utgifterna för fonden belöpa sig till 12,274,000 kronor.

Inkomsterna.

Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler.

Under denna titel redovisas de belopp, som över budgeten tillföras respektive fonder. Ersättningsbeloppen bestämmas så, att en förräntning efter 4 procent erhålles å det vid respektive budgetårs ingång av fonderna disponerade statskapitalet. I statsverkspropositionen hava under ifrågavarande titel beräknats följande belopp:

Ersättning till arméförvaltningens delfond	kronor	11,529,000
» » marinförvaltningens delfond	»	5,648,000
» » flygförvaltningens delfond	»	4,927,000
<u>Summa kronor</u>		22,104,000

Departements-
chefen.

Med hänsyn till förut och i det följande omnämnda jämkningar av olika poster i statförslaget bör ersättningen för till statsmyndigheter upplåtna lokaler för nästkommande budgetår beräknas för *arméförvaltningens delfond* till 10,444,000 kronor, för *marinförvaltningens delfond* till 4,593,000 kronor och för *flygförvaltningens delfond* till 4,549,000 kronor. De å riksstaten under fjärde huvudtiteln beräknade anslagen böra ändras i överensstämmelse härmed.

Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden.

Inom *besparingsberedningen* pågår för närvarande en undersökning rörande hyressättningen i statens fastigheter. Undersökningen, som åsyftar en omprövning av hyresbeloppen efter enhetliga grunder på basis av den omedelbart före krigsutbrottet gällande hyresnivån, har hittills främst tagit sikte på tjänstebostäder i fastigheter invärderade i statens allmänna fastighetsfond. En granskning av hyresinkomsterna för försvarsväsendets fastighetsfond har även inletts men har ännu icke fullföljts så långt, att några resultat därav kunna framläggas.

Arméförvaltningens delfond. Arméförvaltningen har beräknat ifrågavarande hyror och arrenden sålunda:

Inkomst av tjänstebostäder	kronor	850,000
» » uthyrningsfastigheter	»	148,892
» » övnings- och skjutfält (med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter) m. fl. fastigheter	»	527,759
Övriga hyror och arrenden (tillfälligt uthyrda bostäder och lokaler, spilthyra m. m.)	»	165,000
	<u>Summa kronor</u>	<u>1,691,651</u>

Riksräkenskapsverket har med avseende å ifrågavarande post funnit den ändringen böra vidtagas, att av arméförvaltningen beräknade inkomster av försäljning av skog och försäljning av »hö å rot», vilka inkomster enligt vad riksräkenskapsverket under hand inhämtat av arméförvaltningen beräknats till omkring 300,000 kronor, överförs till posten diverse inkomster. I enlighet härmed borde inkomstposten hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden för arméförvaltningens delfond upptagas till 1,392,000 kronor.

För min del ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets mening och föreslår alltså, att ifrågavarande inkomstpost i staten upptages till i runt tal 1,392,000 kronor. *Departementets chefen.*

Marinförvaltningens delfond. Marinförvaltningen har beräknat ifrågavarande inkomster på följande sätt:

Hyra för tjänstebostäder	kronor	180,000
Inkomster av fastigheter, tillhörande flottans skifferoljeverk ...	»	15,000
Hyresinkomster vid örlogsbaser m. m., utom Djurgårdsstaden	»	80,000
Inkomster från Gustafsviks örlogsdepå	»	10,000
Hyror och arrenden från Djurgårdsstadens fastigheter m. m. ...	»	180,000
Hyres-, arrende- och jordskyldsmedel från fästningarna	»	10,000
Hyror från försvarsväsendets verkstadsnämnd	»	3,600
	<u>Summa kronor</u>	<u>478,600</u>

Med avrundning av detta belopp beräknar jag ifrågavarande post till 479,000 kronor.

Flygförvaltningens delfond. Flygförvaltningen har beräknat hyres- och arrendeinkomsterna till sammanlagt 150,000 kronor, därav för tjänstebostäder och uthyrningsfastigheter 105,000 kronor, för jordbruks- och skogsfastigheter 15,000 kronor och för flygfält 30,000 kronor. I staten torde sålunda i förevarande hänseende böra upptagas 150,000 kronor.

De sammanlagda inkomsterna av hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden uppgå enligt vad sålunda anförts till 2,021,000 kronor.

Diverse inkomster.

För *arméförvaltningens delfond* ha under denna titel i det avgivna statförslaget upptagits *dels* ett belopp av 50,000 kronor, utgörande mot civila patienters vård å militära sjukhus svarande del av fastigheternas underhållskostnad, *dels ock* 400,000 kronor, utgörande det med försvarsväsendets verkstadsnämnd avtalade beloppet av hyresersättningen för av verkstadsnämnden disponerade, lantförsvaret tillhörande fabriker och anstalter.

I förslaget till stat för *marinförvaltningens delfond* har förevarande post beräknats till 4,000 kronor, avseende bidrag från lantförsvaret till Skeppsholmsbrons underhåll, vissa dockningsavgifter från enskilda m. m.

För *flygförvaltningens delfond* har motsvarande post beräknats till 45,000 kronor, vilket belopp utgöres av 10,000 kronor i inkomster från skogsavverkningar samt till 35,000 kronor beräknad ränta å de likvida medel, som uppkomma genom avsättning till värdeminskningsskonto.

Riksräkenskapsverket har i sitt utlåtande i förevarande hänseende anfört bland annat följande:

Enligt gällande bestämmelser skola försvarsväsendets fastighetsfonds förnyelsefondsmedel vara placerade i riksgäldskontoret mot ränta. Ränteavkastningen skall tagas i uppbörd å posten diverse inkomster. Vid beräkningen av denna inkomstpost för budgetåret 1942/43 torde böra räknas med oförändrade bestämmelser i fråga om placeringen av fondens förnyelsefondsmedel. Vidare torde böra antagas, att de medel, som avsättas till värdeminskningsskonto för budgetåret 1941/42, komma att insättas i riksgäldskontoret omedelbart efter detta budgetårs utgång. Sistnämnda medel böra upptagas till de belopp, som angivas i specifikationen av allmänna fastighetsfondens och försvarsväsendets fastighetsfonds fastighets- och värdeminskningsskonton m. m. Enligt vad riksräkenskapsverket under hand inhämtat från riksgäldskontoret, torde ränteavkastningen kunna uppskattas till 3.7 procent.

Å posten diverse inkomster redovisas även vissa andra inkomster än ränta å förnyelsefondsmedel. De belopp, som av vederbörande förvaltningsmyndigheter upptagits under ifrågavarande inkomstpost i statförslagen för arméförvaltningens och marinförvaltningens delfonder, utgöras uteslutande av dylika inkomster. Det av arméförvaltningen för dess delfond upptagna beloppet för inkomster av nu angivet slag bör i enlighet med vad som framhållits i det föregående höjas med 300,000 kronor. För marinförvaltningens och flygförvaltningens delfonder torde motsvarande inkomster böra upptagas i enlighet med förvaltningsmyndigheternas förslag.

I enlighet med det anförda har riksräkenskapsverket beräknat nyssnämnda ränteavkastning för armé-, marin- och flygförvaltningarnas delfonder till respektive 55,572, 7,680 och 56,225 kronor samt övriga diverse inkomster till respektive 750,000, 4,000 och 10,000 kronor.

I förevarande sammanhang må vidare erinras om en av *försvarsväsendets verkstadsnämnd* i skrivelse den 30 december 1941 gjord framställning angående förvaltningen av vissa fabriksfastigheter m. m. I denna skrivelse har nämnden anfört, att, sedan nämnden övertagit driften vid vissa statliga fabriker, överenskommelse träffats med fortifikationsstyrelsen respektive marinförvaltningen, att verkstadsnämnden skulle förhyra dessa lokaler, erlægga hyror mot-

svarande gällande marknadshyror samt handhava vård och underhåll såväl som om-, till- och nybyggnader av dessa fastigheter. Det hade ansetts, att av fortifikationsstyrelsen respektive marinförvaltningen årligen av tillgängliga medel till verkstadsnämnden borde utbetalas en viss gottgörelse med hänsyn till att hyran utginge efter i fria marknaden gällande grunder och således borde inkludera ett visst underhåll. Denna gottgörelse borde lämpligen fixeras till en viss procent av hyran. För större reparationer, om- och tillbyggnader hade i överenskommelsen förutsatts, att verkstadsnämnden skulle söka erhålla här för nödvändiga medel. Dessa medel måste enligt nämndens mening kunna ställas till förfogande med kort tidsutdräkt.

Under hänvisning härtill har nämnden hemställt, att Kungl. Maj:t ville fastställa vid skrivelsen fogade överenskommelser mellan arméförvaltningens fortifikationsstyrelse respektive marinförvaltningen, å ena, samt försvarsväsendets verkstadsnämnd, å andra sidan, rörande förvaltningen av fastigheterna vid nämnden underställda fabriker.

Riksräkenskapsverket har i utlåtande i ärendet anfört, att verket för sin del icke kunde finna, att tidpunkten för ett definitivt ordnande av redovisningsväsendet vid försvarsväsendets verkstäder och förråd ännu inträtt. Ämbetsverket ville härvid bland annat erinra, att verkstadsnämnden, som omhändertog redovisningen för en del av de berörda verkstäderna, vore en provisorisk organisation samt att frågan om den framtida organisationen av försvarsförvaltningen vore föremål för särskild utredning. Då riksräkenskapsverket förutsatte, att hela frågan om redovisningens ordnande vid arméns, marinens och flygvapnets självförsörjande inrättningar och förråd ävensom vid örlogsvarven komme att upptagas till prövning i ett sammanhang så snart den nya förvaltningsorganisationen blivit beslutad, vore riksräkenskapsverket icke berett att nu taga slutlig ståndpunkt till frågan om verkstädernas ställning i budgettekniskt hänseende och den därmed sammanhängande frågan om ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond för de fastigheter, som disponerades av berörda verkstäder och vissa andra försvarsväsendet tillhöriga inrättningar.

Vad särskilt beträffade verkstadsnämndens förslag angående »förhyrande» av vissa verkstadsbyggnader ville riksräkenskapsverket för sin del framhålla, att några avtal mellan olika statliga myndigheter angående dispositionsrätten till statliga byggnader i regel icke förekomme. Dispositionsrätten till statens byggnader reglerades av Kungl. Maj:t eller av de fastighetsförvaltande myndigheterna enligt av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser.

Riksräkenskapsverket hade dock för sin del intet att erinra mot att den ersättning, som för verkstädernas del skulle tillföras försvarsväsendets fastighetsfond, tills vidare provisoriskt belastade verkstadsnämnden i stället för att redovisas över anslag å budgeten. Ersättningen borde därvid bestämmas av Kungl. Maj:t samt fixeras till ett belopp, som svarade mot statens kostnader för ränta å investerat kapital, underhåll och reparationer samt avsättning till förnyelsefond. Den av verkstadsnämnden föreslagna regeln för hyresbestämning kunde riksräkenskapsverket för sin del icke tillstyrka, dels emedan den vore alltför godtycklig och dels emedan något hyresvärde för dylika verkstäder

och ammunitionfabriker knappast torde kunna beräknas med ledning av hyresläget i fria marknaden. Det av arméförvaltningen beräknade hyresbeloppet för verkstäderna inginge emellertid i den inkomst, som enligt förslaget till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43 beräknats under rubriken »diverse inkomster». För budgetåret 1940/41 hade verkstadsnämnden utan Kungl. Maj:ts bemyndigande tillfört fastighetsfonden en motsvarande inkomst, vilken redovisades under rubriken »diverse inkomster».

I anledning av vad riksräkenskapsverket sålunda framhållit har *försvarsväsendets verkstadsnämnd* i ärendet avgivit förnyat yttrande, i vilket nämnden på anförda skäl hemställt, att Kungl. Maj:t måtte besluta i enlighet med nämndens framställning.

epartements-
chefen.

Vad först angår det av försvarsväsendets verkstadsnämnd väckta spörsmålet om de nämnden underställda verkstädernas ställning i budgettekniskt hänseende och den därmed sammanhängande frågan om ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond för de fastigheter, som disponeras av verkstäderna, är icke heller jag beredd att nu taga slutlig ståndpunkt därtill. Med avgörandet härutinnan synes mig böra anstå i avbidan på genomförandet av en omorganisation på den militära förvaltningens område. Jag erinrar om att 1941 års militära förvaltningsutredning i sitt nyligen avgivna betänkande ingående diskuterat frågan om handhavande av ledningen av försvarsväsendets fabriker och verkstäder i form av statligt bolag eller som statlig affärsdrift. Kungl. Maj:t har vidare förut i dag bemyndigat mig att tillkalla sakkunnig för att närmare utreda de detaljspörsmål, som stå i sammanhang med en eventuell övergång till bolagsformen.

Såsom riksräkenskapsverket framhållit förekomma avtal mellan statliga myndigheter angående dispositionsrätten till statliga byggnader blott undantagsvis. Skäl för en reglering i avtalsväg synas i detta fall icke föreligga. Dispositionsrätten lär böra regleras av Kungl. Maj:t eller av de fastighetsförvaltande myndigheterna enligt av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser. Frågan kan givetvis komma i annat läge, om fabriker och verkstäder skola drivas i form av bolag.

Trots de invändningar, som kunna riktas mot genomförandet av en provisorisk ändring i de godtagna redovisningsformerna utan att därmed vinnes något i sak, vill jag icke motsätta mig, att den ersättning, som för verkstädernas del skall tillföras försvarsväsendets fastighetsfond, tills vidare får belasta verkstadsnämnden i stället för att redovisas över anslag å budgeten. Ersättningen bör till sitt belopp bestämmas av Kungl. Maj:t. Till frågan om grunderna härför torde jag längre fram få återkomma. För arméförvaltningens delfond torde det av civila departementet och fortifikationsstyrelsen föreslagna beloppet, 400,000 kronor, kunna godtagas i avbidan på den mera ingående beräkning, som måste företagas, innan hyresersättningen av Kungl. Maj:t bestämes. För marinförvaltningens delfond torde från verkstadsnämnden inflytande hyra skäligen kunna uppskattas till 200,000 kronor.

I enlighet med vad riksräkenskapsverket anfört torde för arméförvaltningens delfonds vidkommande ett belopp av 300,000 kronor bära överföras från posten hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden till posten diverse inkomster.

Beträffande uppskattningen av ränteavkastningen ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets beräkningar.

Ifrågavarande inkomstposter torde sålunda för de respektive delfonderna bära upptagas till i avrundat tal 806,000, 212,000 och 66,000 kronor, eller sammanlagt 1,084,000 kronor.

Fondens sammanlagda inkomster uppgå således till 22,691,000 kronor.

Överskott.

Det överskott, som skall tillföras riksstatens driftbudget, skall såsom nämnt beräknas till 4 procent å det vid respektive budgetårs början i fonden ingående kapitalet. I enlighet med riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1942/43 har överskottet å försvarsväsendets fastighetsfond i förslaget till riksstat beräknats för arméförvaltningens delfond till 5,112,000 kronor, för marinförvaltningens delfond till 3,034,000 kronor och för flygförvaltningens delfond till 2,271,000 kronor, eller således sammanlagt 10,417,000 kronor. Denna uppskattning av överskottet korresponderar mot den förut förordade beräkningen av ersättningsanslagen.

I enlighet med vad jag i det föregående anfört har upprättats förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43 (*bilaga B*).

Hemställan.

Under återopande av vad här anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte

dels — med återkallande av Sitt i årets statsverksproposition gjorda förslag om beräkning å kapitalbudgeten för budgetåret 1942/43 av ett anslag av 1,000,000 kronor till Istandsättningsarbeten å lantförsvarets byggnader — föreslå riksdagen att godkänna omförmälda förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43 (*bilaga B*);

dels ock föreslå riksdagen att för budgetåret 1942/43 anvisa följande anslag, nämligen:

Ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond:			
Arméförvaltningens delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	kronor	10,444,000	
Marinförvaltningens delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	»	4,593,000	
Flygförvaltningens delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	»	4,549,000	

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

K. G. Linden.

Bilaga A.

Sammanställning av försvarsväsendets fastighetsfonds inkomster och utgifter för budget-
åren 1941/42 (enligt stat) och 1942/43 (enligt myndigheternas beräkningar).

	1941/42	1942/43	
		Förvaltnings- myndigheter- nas beräkning	Riksräken- skapsverkets beräkning
<i>Inkomster.</i>			
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:			
1. Arméförvaltningens delfond	7,575,000	11,379,811	11,529,000
2. Marinförvaltningens "	4,095,000	5,392,400	5,648,000
3. Flygförvaltningens "	3,052,000	4,785,000	4,927,000
Säger	14,722,000	21,557,211	22,104,000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:			
1. Arméförvaltningens delfond	1,697,000	1,691,651	1,392,000
2. Marinförvaltningens "	485,000	478,600	479,000
3. Flygförvaltningens "	118,000	150,000	150,000
Säger	2,300,000	2,320,251	2,021,000
C. Diverse inkomster:			
1. Arméförvaltningens delfond	50,000	450,000	806,000
2. Marinförvaltningens "	4,000	4,000	12,000
3. Flygförvaltningens "	45,000	45,000	66,000
Säger	99,000	499,000	884,000
Summa	17,121,000	24,376,462	25,009,000
<i>Utgifter.</i>			
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:			
1. Arméförvaltningens delfond	5,300,000	7,401,000	7,401,000
2. Marinförvaltningens "	1,840,000	2,752,000	2,752,000
3. Flygförvaltningens "	1,050,000	1,575,000	1,575,000
Säger	8,190,000	11,728,000	11,728,000
B. Avsättning till värdeminskningskonto:			
1. Arméförvaltningens delfond, <i>förslagsvis</i> ..	450,000	455,000	565,000
2. Marinförvaltningens " , <i>förslagsvis</i> ..	200,000	200,000	230,000
3. Flygförvaltningens " , <i>förslagsvis</i> ..	800,000	1,308,000	1,040,000
Säger	1,450,000	1,963,000	1,835,000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:			
1. Arméförvaltningens delfond, <i>förslagsvis</i> ..	372,000	649,462	649,000
2. Marinförvaltningens " , <i>förslagsvis</i> ..	144,000	123,000	123,000
3. Flygförvaltningens " , <i>förslagsvis</i> ..	165,000	257,000	257,000
Säger	681,000	1,029,462	1,029,000
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:			
1. Arméförvaltningens delfond	3,200,000	5,016,000	5,112,000
2. Marinförvaltningens "	2,400,000	2,800,000	3,034,000
3. Flygförvaltningens "	1,200,000	1,840,000	2,271,000
Säger	6,800,000	9,656,000	10,417,000
Summa	17,121,000	24,376,462	25,009,000

Bilaga B.

Förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43.

	Kronor	Kronor
<i>Inkomster.</i>		
<i>A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	10,444,000	19,586,000
2. Marinförvaltningens »	4,593,000	
3. Flygförvaltningens »	4,549,000	
<i>B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	1,392,000	2,021,000
2. Marinförvaltningens »	479,000	
3. Flygförvaltningens »	150,000	
<i>C. Diverse inkomster:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	806,000	1,084,000
2. Marinförvaltningens »	212,000	
3. Flygförvaltningens »	66,000	
Summa	—	22,691,000
<i>Utgifter.</i>		
<i>A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	6,300,000	9,364,000
2. Marinförvaltningens »	1,960,000	
3. Flygförvaltningens »	1,104,000	
<i>B. Avsättning till värdeminskningsskonto:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond, <i>förslagsvis</i>	565,000	1,835,000
2. Marinförvaltningens » , <i>förslagsvis</i>	230,000	
3. Flygförvaltningens » , <i>förslagsvis</i>	1,040,000	
<i>C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond, <i>förslagsvis</i>	665,000	1,075,000
2. Marinförvaltningens » , <i>förslagsvis</i>	60,000	
3. Flygförvaltningens » , <i>förslagsvis</i>	350,000	
<i>Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	5,112,000	10,417,000
2. Marinförvaltningens »	3,034,000	
3. Flygförvaltningens »	2,271,000	
Summa	—	22,691,000